

Nyheter

Bullaren

Björn Ståhl inviger Ekomuseum Gränslands nya besöksmål: Vilhelms Stuga. Platsen ligger intill Sör-Vammsjön.

Bilder: Linn Anglerfjord

Vilhelms stuga – ett spår av resandefolkets historia

Resandefolkets historia i Sverige och Norge förblir ofta osynlig. Genom att göra Vilhelms stuga till ett besöksmål hoppas Ekomuseum Gränsland kunna ändra på detta.

Vilhelms stuga
Vilhelms stuga finns i gränsgården mellan Sverige och Norge mellan riksgärdet och J. Skogströmmens gård på ca 7 m. Den är byggd av trä och har en stor gränsvägg som är byggd av sten. Stugan är byggd av trä och har en stor gränsvägg som är byggd av sten. Stugan är byggd av trä och har en stor gränsvägg som är byggd av sten.

VILHELM
Vilhelm var en resandefolk, och i slutet av 1800-talet kom han till Sverige som arbetare. Han bodde i stugan i ca 10 år. Han var gift med Maria Oliva Nicolina och de fick fyra barn: Emma Kristina Charlotta, Maria Oliva Nicolina, Johan Alfred och Oskar Kristian.

FAMILJEN
Vilhelm Kongsberg (1838 - 1928) föddes i Norge. Han var gift med Maria Oliva Nicolina (1838 - 1928). De fick fyra barn: Emma Kristina Charlotta (1874 - 1962), Maria Oliva Nicolina (1874 - 1962), Johan Alfred (1874 - 1962) och Oskar Kristian (1874 - 1962).

LEVEBRÖD
Det berättas att Vilhelm Kongsberg var en resandefolk som bodde i stugan. Han var gift med Maria Oliva Nicolina och de fick fyra barn. De levde i stugan i ca 10 år. De var resandefolk och de levde i stugan i ca 10 år.

Vilhelms stuga (Vilhelm's cottage)
Vilhelms stuga (Vilhelm's cottage) is a small wooden building located in the border area between Sweden and Norway. It was built by Wilhelm Kongsberg and his wife Maria Oliva Nicolina in the late 19th century. The cottage is a simple wooden structure with a gabled roof. It is surrounded by a high stone wall. The site is now a museum and is open to the public.

Vilhelm and his family
Vilhelm came from a family of resanders in Sweden. He was born in 1838 and died in 1928. He was married to Maria Oliva Nicolina and they had four children. They lived in the cottage for about 10 years.

– Välkomna! Väldigt trevligt att det kom så många hit. Vi var väldigt nervösa för vädret men det blev ju bra.

Det säger Svein Norheim, ordförande i Ekomuseum Gränsland när han välkomnar fyrtiotalet besökare som samlats denna söndag. Det är Ekomuseum Gränsland som har drivit projektet för att göra kvarlevorna av Vilhelm Korsgårds stuga till ett besöksmål, och nu är det dags för invigning.

Det är en tre kilometer lång promenad från civilisationen ut i skogen till Vilhelms stuga. Vandringen följer till en början Bullaresjön men går sedan djupare in i skogen, över både stock och sten. Till slut når man en glänta och har man bråttom kan man råka missa det, men vet man vad man ska titta efter så ser man: ruinerna av Vilhelm Korsgårds stuga.

– Nu står vi alltså mitt på riks-

gränsen, det är lite exotiskt! Så här är då stugan på svensk mark och så ligger uthuset där borta på den norska sidan, säger Svein Norheim och visar besökarna.

Vilhelm Korsgård föddes 1838 och var av folkgruppen resandefolk, då registrerade som ”zigenare”. Enligt sägnen byggde Vilhelm själv sin stuga, precis på gränsen mellan Sverige och Norge, och levde där med sin familj.

Hans levebröd bestod framför allt av hantverk; han tillverkade saker som korgar, kvastar och annat. Som resandefolk tror man även att han gjorde en del arbete på kringliggande gårdar.

Vilhelm gick bort 1928, 90 år gammal, och sedan dess har byggnaderna han levde i förfallit. Kvar idag finns bara mindre spår av husgrunden.

Bodil Andersson jobbar på muse-

Lämningarna av Vilhelms stuga syns i mitten.

Bild: Linn Anglerfjord

Den nya skylten som uppförts och avtäcktes i samband med invigningen.

Intresset för historien kring Vilhelms stuga var stort.

et Halden historiske samlinger och har varit drivande i ett tidigare projekt där man kartlade olika platser med kopplingar till resandefolket i Bohuslän, däribland Vilhelms stuga. För henne har det länge varit viktigt att synliggöra denna marginaliserade folkgrupps historia och kultur, och detta är ett ypperligt sätt att göra det på, menar hon.

– Vi på Halden historiske samlinger är jätteglada över att det här faktiskt blir ett besöksmål nu och att det förhoppningsvis kommer att vara många som besöker platserna och lär sig något om våra nationella minoriteter och vårt månghundraåriga mångkulturella samhälle som det här ger en berättelse om.

Ett av målen som Bodil Andersson vill nå med sitt arbete med resandefolkets historia är att bidra till deras upprättelse, berättar hon. Hon förklarar att det är en folkgrupp som har varit offer för många olika typer

av förtryck, bland annat så kallad ”försvenskningspolitik” som drevs intensivt i både Sverige och Norge på 1900-talet.

– Många råkade väldigt illa ut, när alla skulle vara lika. Väldigt många resande tvångsomhändertogs, sattes i fosterhem eller på barnhem och for mycket illa genom åren. Jag vet några ättlingar till Vilhelm som inte är här idag, men som är jätteglada och stolta över att det faktiskt har blivit någonting av just den här platsen som är kopplad till deras anfader.

En av dem som har varit med under projektet med Vilhelms stuga är Holger Gustavsen, ordförande i Taternes landförening. Som tillhörande resandefolket har han själv personlig erfarenhet av diskrimineringen mot folkgruppen. Han berättar att han sätter ett högt värde på att detta arbete har gjorts för att

uppmärksamma resandefolket och deras historia.

– Det som ofta är problemet är att vi blir osynliggjorda i samhället. Här ser man att de sätter ett pris på oss, de gör ett stort arbete för att synliggöra oss. Och det sätter vi ett väldigt stort värde på, och vill tacka dem som har engagerat sig.

Framöver hoppas han kunna återuppta det samarbete som funnits tidigare mellan hans förening och liknande organisationer i Sverige, för att gemensamt arbeta för synliggörandet av resandefolket.

– Det är ju många här idag och det visar ju att det finns ett stort intresse! Vi har haft tankar på att starta projekt igen men det har varit så mycket med föreningsarbete i Norge så det har inte funnits tid. Men nu har jag mer tid, så vi hoppas kunna sätta igång igen!

Linn Anglerfjord

Svein Norheim, ordförande i Ekomuseum Gränsland, välkomnar det fyrtio-tal besökare som samlats.